Lietas Nr. C28421812
Lietas arhīva Nr. CA-0896-16/28

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2016.gada 22.novembrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija
šādā sastāvā: tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis Gvido Ungurs,
tiesneses Lelde Grauda un Skaidrīte Buivide,
ar tiesas sēdes sekretāri Ullu Ābolu,
piedaloties prasītāja /pers. B/ pārstāvim /pers. C/ un atbildētājas SIA „RCH Management" pārstāvei advokātei Leldei Laviņai,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. B/ prasībā pret SIA „RCH Management" par ceļa servitūta nodibināšanu sakarā ar /pers. B/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2015.gada 28.septembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

2012.gada 26.jūlijā /pers. B/ cēlis Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā prasību pret SIA „RCH Management" (pirms puses aizstāšanas – SIA „Plesko Real Estate") par ceļa servitūta nodibināšanu, kurā, pamatojoties uz Civillikuma 1130., 1132., 1135., 1137., 1139., 1144., 1146., 1156., 1158.pantu, 1231.panta 2.punktu, 1233.pantu, lūdzis tiesu nodibināt braucamā ceļa servitūtu, kas sastāv no izbūvējama ceļa 3 metru platumā ar platību 0,0060 ha un jau esoša ceļa ar vidējo platumu 6 metri ar platību 0,0503 ha, atbilstoši prasības pieteikumam pievienotajam grafiskajam attēlojumam uz īpašumu ar kadastra numuru /numurs A/par labu īpašumam ar kadastra numuru /numurs B/.

Ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2015.gada 28.septembra spriedumu /pers. B/ prasība pret SIA „RCH Management" par ceļa servitūta nodibināšanu noraidīta, piedzenot no prasītāja par labu atbildētājai ar lietas vešanu saistītos izdevumus advokāta palīdzības samaksai 1000 *euro*. Tāpat no prasītāja par labu valstij piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 2,73 *euro*.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka prasītājam pieder zemes gabals ar kadastra numuru /numurs B/, kas atrodas /adrese/Rīgā, savukārt atbildētājai Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas zemesgrāmatu nodaļas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs C/2015.gada 20.februārī nostiprinātas īpašuma tiesības uz zemes gabalu ar kadastra numuru /numurs C/, kas atrodas /adrese/, un kurā prasītājs lūdzis nodibināt braucamā ceļa servitūtu.

Tajā pašā laikā pirmās instances tiesa secinājusi, ka piekļūt prasītājam piederošajam nekustamajam īpašumam /adrese/, var arī citādi, nešķērsojot atbildētājai piederošo nekustamo īpašumu /adrese /.

Pirmās instances tiesa nodibinājusi, ka prasītāja īpašums robežojas ar septiņiem īpašumiem, no kuriem divi jau vēsturiski aprobežoti ar koplietošanas ceļu, tai skaitā, īpašumā /adrese/, kas esot radies prasītāja un /pers. D/ kopīpašuma izbeigšanas rezultātā, ir izbūvēts piebraucamais ceļš un autotransporta vārti.

Ievērojot minēto, pirmās instances tiesa atzinusi, ka nodibinot ceļa servitūtu atbildētājai piederošajā zemes gabalā /adrese/, bez noteiktas nepieciešamības tiktu aizskartas atbildētājas tiesības uz zemes lietošanu un uz savu īpašumu.

Pirmās instances tiesa arī konstatējusi, ka, nodibinot ceļa servitūtu /adrese/, prasītājam būtu jāiegulda līdzekļi ceļa izveidei gan pāri zaļajai zonai, gan meliorācijas grāvim, līdz ar to uzskatījusi, ka saudzīgāks veids, kā prasītājam piekļūt savam īpašumam, ir izmantot īpašumā /adrese/, izbūvēto piebraucamo ceļu. Turklāt, tiesa secinājusi, ka īpašums /adrese/, vēsturiski piederējis kopīgi prasītājam un /pers. D/ un, šķirot laulību un vienojoties par laulāto kopīgās mantas sadali, prasītājs un /pers. D/ vienojušies, ka katrs paturēs savā atsevišķā īpašumā uz katra laulātā vārda reģistrēto īpašumu, kā arī esot vienojušies par koplietošanas ceļu, ko apstiprinot izbūvētā iebrauktuve no nekustamā īpašuma /adrese/ puses, izbrauktais ceļš un vārti uz prasītāja īpašumu.

Atsaucoties uz Civillikuma 1139.pantu, pirmās instances tiesa norādījusi, ka nodibināmi tikai tādi servitūti, kas ir absolūti nepieciešami, lai nodrošinātu valdošā nekustamā īpašuma īpašnieka piekļūšanu savam īpašumam un tā uzturēšanu, bet nav nodibināmi servitūti, lai nodrošinātu pēc iespējas ērtāku valdošā nekustamā īpašuma izmantošanu. Pirmās instances tiesas ieskatā, prasītāja prasītais servitūts, ievērojot to, ka pastāv piekļuve pie prasītāja nekustamā īpašuma pa /adrese/, izbūvēto piebraucamo ceļu, uzskatāms par tā izmantotāja ērtību, nevis par absolūto nepieciešamību Civillikuma 1139.panta izpratnē.

Ievērojot minēto, pirmās instances tiesa atzinusi, ka prasītāja servitūta nodibināšanas prasība ir noraidāma, jo nav konstatēta valdošā nekustamā īpašuma nepieciešamība servitūtu nodibināt, ja pastāv iespēja valdošajā nekustamajā īpašumā iebraukt pa citu ceļu.

Apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu iesniedzis prasītājs /pers. B/, pārsūdzot to pilnā apjomā un lūdzot prasību apmierināt, nodibinot braucamā ceļa servitūtu ar kopējo platību 0,0563 ha uz nekustamo īpašumu /adrese /, kadastra numurs /numurs C/, par labu nekustamajam īpašumam /adrese/, kadastra numurs /numurs B/, atbilstoši prasības pieteikumam pievienotajam plānam.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka neesot pamatots pirmās instances tiesas secinājums, ka prasītāja prasītā braucamā ceļa servitūta nodibināšana, pastāvot piekļuvei pie nekustamā īpašuma pa /adrese/, izbūvēto piebraucamo ceļu, uzskatāma par tā izmantotāja ērtību, nevis absolūtu nepieciešamību Civillikuma 1139.panta izpratnē. Prasītāja ieskatā, pat ja tiesas konstatētais par cita ceļa faktisko lietojumu būtu pamatots, kam prasītājs nepiekrītot, tad šāds tiesas arguments esot tiešā pretrunā judikatūrā atzītajam, proti, ka faktiskais lietojums (*precario*) var kalpot kā apstāklis, kas apliecina nepieciešamību nodibināt servitūtu, lai valdošajam nekustamajam īpašumam tiktu dots labums Civillikuma 1146.panta izpratnē. Līdz ar to kāda ceļa faktiska lietošana tieši apliecinot absolūto nepieciešamību nodibināt servitūtu.

Tāpat prasītājs norāda, ka neapstrīd to, ka ir bijis laulībā ar nekustamā īpašuma /adrese/, īpašnieci /pers. D/ un ka viņu laulība ir šķirta 2008.gadā. Taču faktiskajiem apstākļiem neatbilstošs esot pirmās instances tiesas secinājums, ka minētais nekustamais īpašums vēsturiski būtu piederējis prasītājam. Prasītājs nekad neesot bijis nekustamā īpašuma /adrese/, kopīpašnieks un vienīgā tā īpašniece bijusi /pers. D/, kura īpašuma tiesības uz šo īpašumu ieguvusi mantošanas ceļā. Līdz ar ko nekustamais īpašums /adrese/, vienmēr esot bijis /pers. D/ atsevišķā manta un tas nekad neesot ietilpis laulāto kopīgajā mantā. Turklāt, secinot, ka prasītājam piederošais nekustamais īpašums un nekustamais īpašums /adrese/, esot radušies kopīpašuma izbeigšanas rezultātā, pirmās instances tiesa spriedumā atsaukusies uz pierādījumiem, kuri neatrodas lietas materiālos, proti, uz Valsts zemes dienesta reģistra ziņām, tādējādi pārkāpjot Civilprocesa likuma 15.panta pirmo daļu, 74.panta otrās daļas 5.punktu un 193.panta piekto daļu.

Apelācijas sūdzībā arī norādīts, ka prasītājam nav bijis juridisks pamats laulības laikā lietot nekustamo īpašumu /adrese/, lai piekļūtu savam īpašumam, jo tas bijis /pers. D/ atsevišķā manta. Tādējādi, pretēji pirmās instances tiesas secinātajam, nevar arī apgalvot, ka pēc laulības šķiršanas prasītājam būtu radušās tiesības lietot šo nekustamo īpašumu laulāto kopīgās mantas dalīšanas procesa rezultātā.

Prasītājs uzskata, ka pirmās instances tiesa ir nepareizi izmantojusi laulības šķiršanas un laulāto kopīgās mantas dalīšanas faktu kā pierādījumu tam, ka prasītāja un /pers. D/ starpā pastāv vienošanās, saskaņā ar kuru prasītājs it kā ir ieguvis neatsaucamas un neapstrīdamas tiesības izmantot nekustamo īpašumu /adrese/, lai piekļūtu savam īpašumam. Pirmās instances tiesa neesot ņēmusi vērā faktu, ka /pers. D/ piederošais nekustamais īpašums nav apgrūtināts ar koplietošanas ceļu vai citu lietiesisku vai saistībtiesisku, privāta rakstura vai publiski tiesiska rakstura apgrūtinājumu, saskaņā ar kuru prasītājam būtu tiesības izmantot šo īpašumu piekļuvei pie sava īpašuma. Turklāt, prasītāja ieskatā, pat iespējamā vienošanās ar valdošā nekustamā īpašuma īpašnieci par atļauju piekļūt savam īpašumam, nevar būt par pamatu, lai noraidītu prasību par ceļa servitūta nodibināšanu citā vietā.

Prasītāja ieskatā, jaunu servitūtu var nodibināt pat tajā gadījumā, ja uz šādas prasības celšanas brīdi jau pastāvētu likumā noteiktā kārtībā nodibināts servitūts. Vēl jo vairāk šādas tiesības esot gadījumā, ja servitūts uz prasības celšanas brīdi nepastāv, ko pirmās instances tiesa neesot ņēmusi vērā. Tāpat tiesa neesot ņēmusi vērā, ka prasītais servitūta ceļš esot saudzīgākais iespējamais variants, kā nodrošināt piekļuvi prasītāja īpašumam.

Prasītājs norāda, ka servitūta samērīgums nevar tikt vērtēts pēc ieguldāmo līdzekļu apjoma servitūta ceļa izveidei, bet gan pēc tā, kāda ietekme ir servitūtam uz kalpojošo nekustamo īpašumu. Proti, prasītāja ieskatā, nodibinot servitūtu, jāizvēlas tāds ceļš, kas iespējami mazāk apgrūtina kalpojošo nekustamo īpašumu, nevis tāds, kura izveide ir lētāka. Pretējā gadījumā, lemjot par servitūta nodibināšanu, vērā tiktu ņemtas valdošā nekustamā īpašuma intereses, kas ir tiešā pretrunā ar Civillikuma 1159.panta noteikumiem.

Prasītājs uzskata, ka viņa prasītais ceļa servitūts pilnībā atbilstot visiem Civillikumā un tiesību doktrīnā izvirzītajiem kritērijiem, kas pierāda nepieciešamību nodibināt servitūtu, taču pirmās instances tiesa šo prasītāja prasības pieteikumā un paskaidrojumos norādīto argumentāciju neesot ņēmusi vērā.

Atbildētāja SIA „RCH Management" rakstveida paskaidrojumā par apelācijas sūdzību norāda, ka apelācijas sūdzību neatzīst, un lūdz /pers. B/ prasību noraidīt, piedzenot no prasītāja par labu atbildētājai visus tās samaksātos tiesāšanās izdevumus.

Atbildētājas ieskatā, lai tiesas ceļā varētu nodibināt servitūtu, ir jāpastāv vairākiem kumulatīviem kritērijiem, proti, servitūta nodibināšanas absolūtai nepieciešamībai, īpašumu atrašanās stāvoklim, kas var dod labumu viens otram, kalpojošā īpašuma spējai dot labumu patstāvīgi ar savām īpašībām, kā arī tam, ka servitūts ir saudzīgākais iespējamais veids, kā nodrošināt piekļuvi. Ja kāds no kritērijiem netiek izpildīts, prasība par servitūta nodibināšanu esot noraidāma. Līdz ar to atbildētāja uzskata, ka apelācijas sūdzībā norādītais apgalvojums, ka pirmās instances tiesa nav pienācīgi novērtējusi pierādījumus lietā, jo nav vērtējusi citus prasītāja argumentus attiecībā uz servitūta nodibināšanu, esot nepamatots.

Atbildētāja uzskata, ka pirmās instance tiesa pamatoti nav konstatējusi nepieciešamību izmantot atbildētājai piederošo nekustamo īpašumu /adrese /, lai nodrošinātu piekļuvi prasītājam piederošajā īpašumā Jūrmalas gatvē (bez numura), Rīgā, jo prasītājam piekļuvei esot iespējams izmantot nekustamo īpašumu /adrese/. Prasītāja apgalvojums, ka viņam nekad neesot bijis juridisks pamats lietot minēto nekustamo īpašumu, esot pretrunā ar lietas faktiskajiem apstākļiem, kas liecinot, ka uz nekustamā īpašuma /adrese/, ir izbūvēts ceļš, kas savieno prasītāja īpašumu ar Jūrmalas gatvi, un šī ceļa galā ir vārti, kas ieved tieši prasītāja īpašumā. Minētais, atbildētājas ieskatā, pierāda, ka prasītājam ir iespēja piekļūt savam īpašumam, izmantojot īpašumu /adrese/, kas savukārt izslēdzot iespēju nodibināt servitūtu uz atbildētājas īpašumu.

Tāpat atbildētāja uzskata, ka, lai piekļūtu kādam īpašumam, nav obligāti jānodibina servitūts, proti, var pastāvēt vienošanās starp abu īpašnieku īpašumiem par attiecīgo piekļuvi, kas var būt arī mutvārdu formā. Turklāt, kā atzīts arī apelācijas sūdzībā, kāda ceļa faktiska lietošana tieši apliecina absolūto nepieciešamību nodibināt servitūtu. Atbildētājas ieskatā, nav šaubu, ka prasītājs piekļuvei savam īpašumam izmanto tieši minēto kalpojošo īpašumu, līdz ar to, ja prasītājs vēlas nodibināt ceļa servitūtu, tas esot darāms tieši attiecībā pret šo īpašumu.

Atbildētāja arī norāda, ka prasītājs ir bijis īpašnieks sev piederošajam īpašumam teju divdesmit gadus un visu šo laiku ir piekļuvis tam, neizmantojot atbildētājai piederošo īpašumu. Līdz ar ko atbildētāja secina, ka prasītājam ir bijušas tiesības izmantot īpašumu /adrese/, un nav pamatots prasītāja apgalvojums, ka viņam šādu tiesību nav bijis. Turklāt, atbildētājas ieskatā, pat pieņemot, ka nekustamais īpašums /adrese/, ir bijis tā īpašnieces atsevišķa manta, situācija, kad vīram nav nekādu tiesību izmantot attiecīgo īpašumu, būtu pretēja dzīvē gūtajiem novērojumiem un loģikas likumiem.

Tāpat atbildētāja norāda, ka konkrētajā gadījumā neesot pamata atzīt, ka īpašums /adrese/, būtu tā īpašnieces atsevišķa manta, jo īpašniece mantošanas ceļā esot ieguvusi īpašuma tiesību tikai uz ½ domājamo daļu, bet īpašuma tiesība uz atlikušo ½ domājamo daļu tikusi iegūta, pamatojoties uz Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2000.gada 23.marta lēmumu lietā Nr.2-5/I un 2000.gada 23.marta izlīgumu. Arī Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas dati liecinot, ka kopīpašuma reālās sadales līgums ir noslēgts 2000.gada 23.martā, līdz ar ko, atbildētājas ieskatā, varot secināt, ka īpašuma tiesības uz visu nekustamo īpašumu /adrese/, tā īpašniece ieguvusi kopīpašuma reālās sadales rezultātā. Savukārt prasītājs neesot pierādījis, ka šī darījuma rezultātā iegūtais īpašums bijis kāda laulātā atsevišķa manta, tādējādi apelācijas sūdzības arguments par īpašumu /adrese/, kā tā īpašnieces atsevišķu mantu esot nepamatots.

Apelācijas instances tiesas sēdē prasītāja /pers. B/ pārstāvis /pers. C/ apelācijas sūdzību un prasību uzturēja uz tajās minētajiem motīviem.

Atbildētājas SIA „RCH Management" pārstāve advokāte Lelde Laviņa apelācijas instances tiesas sēdē apelācijas sūdzību un prasību neatzina.

Motīvu daļa

Civillietu tiesas kolēģija, noklausījusies lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējusi apelācijas sūdzības motīvus, pārbaudījusi un novērtējusi lietai pievienotos rakstveida pierādījumus, atzīst, ka prasība nav pamatota un ir noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu un 430.panta trešo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā, un nepārbauda pirmās instances tiesas konstatētos faktus, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Starp pusēm nav strīds, ka prasītājam /pers. B/ pieder nekustamais īpašums – zemes gabals 1237 m^2 platībā /adrese/, ar kadastra numuru /numurs B/, savukārt atbildētājai SIA „RCH Management" pieder nekustamais īpašums – zemes gabals 33 914 m^2 platībā un uz tā esošās ēkas (būves) /adrese/,

ar kadastra numuru /numurs C/.

Tāpat lietā nav strīds, ka prasītājam piederošais nekustamais īpašums atrodas pa vidu citām personām piederošiem zemes gabaliem, tai skaitā robežojas arī ar atbildētājai piederošo zemes gabalu, un piekļūšana tam iespējama tikai šķērsojot citas privātpersonas īpašumu *(lietas 1.sējuma 36.lapa)*.

Kā redzams no prasības pieteikuma, prasītājs lūdzis nodibināt braucamā ceļa servitūtu atbildētājai piederošajā zemes gabalā atbilstoši SIA „A komanda" 2012.gada 18.jūlijā izstrādātajam grafiskajam attēlojumam *(lietas 1.sējuma 50.lapa)*, norādot, ka paredzētajā ceļa servitūta vietā jau daļēji atrodas iebraucamais ceļš un piekļuve prasītāja īpašumam pa to esot vienīgais saprātīgais risinājums prasītāja nekustamā īpašuma normālai funkcionēšanai. Cita braucamā ceļa, kas ļautu piekļūt prasītājam piederošajam nekustamajam īpašumam neesot. Satelītuzņēmumā redzamais ceļš neesot izmantojams, jo nesamērīgi ierobežotu šī īpašuma īpašnieces tiesības, braucot tuvu viņas mājokļa logiem.

Tajā pat laikā, lietā nav strīds, ka atbildētājai piederošo zemes gabalu prasītājs nekad nav izmantojis piekļūšanai savam īpašumam. Kā redzams no lietas materiāliem, kopš īpašuma tiesību iegūšanas uz nekustamo īpašumu /adrese/, kadastra numurs /numurs B/, 1996.gada 16.jūlijā, tātad vairāk kā 20 gadus, lai piekļūtu savam īpašumam, prasītājs izmantojis nekustamajā īpašumā ar kadastra numuru /numurs D/atrodošos ceļu, kas savieno viņa īpašumu ar Jūrmalas gatvi, ko apstiprina gan lietas materiāliem pievienotais satelītuzņēmums *(lietas 1.sējuma 36.lapa)*, gan Rīgas apgabaltiesas iecirkņa Nr.44 zvērināta tiesu izpildītāja Riharda Vaivoda 2012.gada 5.oktobrī sastādītais akts Nr.524 *(lietas 1.sējuma 70.-72.lapa)*, gan Valsts zemes dienesta 1996.gada 17.maijā izgatavotais zemes ar kadastra numuru /numurs D/robežu plāns *(lietas 2.sējuma 36.lapa)*, gan paša /pers. B/ iesniegums Rīgas pilsētas Kurzemes rajona arhitektei un tam pievienotie topogrāfiskie plāni *(lietas 2.sējuma 97.-100.lapa)*, gan arī Rīgas domes Īpašuma departamenta Nekustamā īpašuma pārvaldes 2016.gada 31.maija vēstule Nr.3-2/DINIP-16-309-nd par informācijas sniegšanu *(lietas 2.sējuma 112.lapa)*.

Nodibinot servitūtu ar tiesas spriedumu, tiesai ir jārespektē īpašnieka pilnīgas varas tiesības pār lietu, un nodibināt servitūtu ar spriedumu tā drīkst tikai nepieciešamības gadījumā *(G.Višņakova, K.Balodis, Civillikuma komentāri, Rīga, Mans īpašums, 1998.gads, 130.lpp.)*.

Tāpat Civillikuma 1139.pants noteic, ka, katram, kam pieder servitūta tiesība, jāizlieto tā taisnprātīgi, saudzot pie tam pēc iespējas cita īpašuma tiesību. Šādi noteikumi ir jāievēro ne vien tikai tad, kad servitūts jau ir nodibināts, bet arī gadījumos, kad izlemjams jautājums par servitūta nodibināšanas nepieciešamību.

Saskaņā ar Civillikuma 1139.panta jēgu, servitūta izlietotājam sava tiesība jāizmanto tā, lai īpašnieka (kalpojošā nekustamā īpašuma īpašnieka) tiesības uz savu lietu tiktu ierobežotas tikai tiktāl, ciktāl šāds ierobežojums ir absolūti nepieciešams. Servitūts nav nodibināms valdošā nekustamā īpašuma ērtības labad.

Tādējādi, Civillikuma 1139.panta izpratnē, nav nepieciešams nodibināt braucamā ceļa servitūtu, ja pastāv iespēja valdošajā nekustamajā īpašumā iebraukt pa citu ceļu.

Arī Augstākās tiesas Senāta Civillietu departaments 2009.gada 12.augusta spriedumā lietā Nr.SKC-192 ir atzinis, ka servitūts nav nodibināms, vadoties vienīgi no valdošā nekustamā īpašuma īpašnieka ērtības apsvērumiem, bet varianta izvēlē jāievēro arī iespējamo kalpojošo īpašumu īpašnieku intereses. Ņemot vērā to, ka servitūts ir nodibināms ar tiesas spriedumu tikai tādā gadījumā, ja konstatēta nepieciešamība nodrošināt valdošo nekustamo īpašumu ar labumu ne tikai nejauši vai uz kādu laiku, bet ar savām pastāvīgām īpašībām, kas nepieciešamas valdošajam nekustamajam īpašumam, lai tas varētu normāli funkcionēt, kā tas ir noteikts Civillikuma 1135.pantā, tad tiesa, izlemjot jautājumu par servitūta nodibināšanu, ņem vērā, vai prasītājam nav iespējams izmantot citu ceļu, lai piekļūtu savam īpašumam, kas vismazākā mērā apgrūtinātu kalpojošo īpašumu.

Kā jau norādīts iepriekš, prasītāja īpašumā pastāv iespēja iebraukt arī pa citu ceļu – no Jūrmalas gatves puses caur nekustamajā īpašumā ar kadastra numuru /numurs D/atrodošos ceļu, kas dabā ir izvietots gar šī īpašuma austrumu robežu, līdz ar ko rada vismazāko iespējamo traucējumu tā īpašniekam. Turklāt, kā redzams no lietā iesniegtā grafiskā attēlojuma braucamā ceļa servitūtam atbildētājas nekustamajā īpašumā *(lietas 1.sējuma 50.lapa)* un zemes gabala ar kadastra numuru /numurs C/ robežu plāna *(lietas 2.sējuma 36.lapa)*, pat pieņemot, ka prasītājs nokļūšanai uz /adrese/izmantotu braucamo ceļu Civillikuma 1158.pantā noteiktajā platumā (4,5 m), šāda ceļa maksimālā platība zemes gabalā ar kadastra numuru /numurs D/aizņemtu tikai 155,30 m^2 (4,5 m x 34,51 m), tas ir, vairāk nekā trīs reizes mazāku platību, nekā prasītāja lūgtais ceļa servitūts ar kopējo platību 0,0563 ha atbildētājai piederošajā nekustamajā īpašumā. Tādējādi, Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā, prasītāja iebildums, ka nekustamā īpašuma ar kadastra numuru /numurs D/īpašnieka tiesības tiktu nesamērīgi ierobežotas, nav pamatots, un minētais prasītāja apsvērums nevar būt par iemeslu, lai meklētu citas piebraukšanas iespējas viņa īpašumam.

Lietā nav arī nozīmes pirmās instances tiesas vērtētajiem un apelācijas sūdzībā apstrīdētajiem apstākļiem par nekustamā īpašuma ar kadastra numuru /numurs D/piederību, proti, vai minētais īpašums ir bijis prasītāja un /pers. D/ laulāto kopīga manta vai nē, jo pierādījumus tam, ka ceļa faktiskais izmantošanai nekustamajā īpašumā ar kadastra numuru /numurs D/šobrīd pastāvētu kādi objektīvi šķēršļi, prasītājs lietā nav iesniedzis.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka nav konstatēta absolūta valdošā nekustamā īpašuma nepieciešamība nodibināt ceļa servitūtu, kas apgrūtinātu tieši atbildētājas īpašumu, jo pastāv iespēja valdošajā nekustamajā īpašumā iebraukt arī pa citu ceļu.

Turklāt, Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka lietā nav iesniegti pierādījumi, kas apliecinātu, ka prasītāja lūgtā ceļa servitūta izbūve atbildētājai piederošajā nekustamajā īpašumā ir tehniski iespējama un atbilst būvniecības tiesiskajam regulējumam, kā arī Rīgas pilsētas pašvaldības saistošajiem noteikumiem.

No lietas materiāliem izriet, ka prasītāja lūgtais ceļa servitūts atbildētājai piederošajā nekustamajā īpašumā ir paredzēts vietā, kur ir būtiskas reljefa atšķirības (līmeņa starpība 2-3 metri), kā arī paredzētais ceļš šķērso grāvi un zaļo zonu tieši blakus šobrīd izveidotajam bērnu laukumam *(lietas 1.sējuma 62.lapa)*. No prasītāja iesniegtās Rīgas pilsētas būvvaldes 2016.gada 3.augusta vēstules Nr.BV-16-5619-ap (*lietas 2.sējuma 113.-114.lapa*) un 2016.gada 15.septembra vēstules Nr.BV-16-6756-ap (*lietas 2.sējuma 115.-116.lapa*) redzams, ka, lai varētu izvērtēt nepieciešamo platību, ieskaitot teritoriju, kurā tiek veidots uzbērums, kā arī grāvja caurtekai nepieciešamā teritorija), būvvaldē iesniedzama sertificēta speciālista izstrādāta ceļa skice uz topogrāfiskā plāna pamata un šķērsprofils. Taču šāda skice ne būvvaldē, ne lietā nav iesniegta.

Ievērojot minēto, Civillietu tiesas kolēģija nekonstatē, ka ceļa servitūta nodibināšana tieši atbildētājai piederošajā zemes gabalā būtu piemērotākais risinājums, lai nodrošinātu piekļuvi prasītāja īpašumam, kas vismazāk apgrūtinātu apkārt esošo zemju īpašniekus. Tieši pretēji, Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā, prasītāja lūgtā ceļa servitūta nodibināšana dzīvē varētu radīt nepamatotus un nesamērojamus ar servitūta nodibināšanas būtību apgrūtinājumus atbildētājai, tajā skaitā, saistītus ar atbildētājas saimniecisko darbību un jebkurām citām darbībām saistībā ar sava īpašuma teritorijas izmantošanu un labiekārtošanu.

Tikai apstāklis, ka atbildētāja ir juridiska persona, Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā, nevar būt kritērijs, lai atzītu, ka tieši tās piederošais nekustamais īpašums tiktu vismazāk apgrūtināts ar prasītāja lūgtā braucamā ceļa servitūta nodibināšanu.

Ņemot vērā visu iepriekš minēto, kā arī to, ka servitūts nav nodibināms vadoties vienīgi no valdošā īpašuma īpašnieka ērtības apsvērumiem, bet tā izvēlē jāievēro arī visu iespējamo kalpojošo īpašumu īpašnieku intereses, Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka /pers. B/ celtā prasība pret SIA „RCH Management" par ceļa servitūta nodibināšanu ir noraidāma, jo prasītājam pastāv iespēja savā īpašumā iebraukt arī pa citu ceļu, savukārt braucamā ceļa servitūta nodibināšana atbildētājas īpašumā nesamērīgi ierobežotu tās īpašuma tiesības.

Ievērojot minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa spriedumā kopumā ir pareizi interpretējusi lietas faktiskos apstākļus un

sniegusi tiem pareizu un pamatotu juridisko novērtējumu.

No lietas materiālos esošajiem 2014.gada 31.marta un 2015.gada 10.septembra konta pārskatiem (*lietas 2.sējuma 8.-10.lapa)* redzams, ka atbildētājai sakarā ar šīs lietas vešanu ir radušies izdevumi advokāta palīdzības samaksai kopā 7036,32 *euro*, un proti, par advokāta palīdzību, kas saistīta ar pārstāvību pirmās instances tiesā atbildētāja samaksājusi 618,98 *euro* (4,60 stundas 612,26 *euro* un transports 6,72 *euro*) un 515,46 *euro* (4 stundas) *(lietas 2.sējuma 11.–12.lapa)*, bet par advokāta palīdzību, kas saistīta ar paskaidrojumu sagatavošanu – 4092,93 *euro* (pilna samaksa 3993 *euro* un pasta izdevumi, kopijas, transports, zemesgrāmatu datubāzes izdrukas, komisijas 99,93 *euro*) *(lietas 2.sējuma 12a.lapa)*.

Civilprocesa likuma 44.panta trešā daļa noteic, ja prasība noraidīta, ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no prasītāja par labu atbildētājam. Savukārt šā panta pirmās daļas 1.punkta „d" apakšpunkts noteic, ka atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām nav mantiska rakstura, to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 2850 *euro*.

Prasītāja prasība par braucamā ceļa servitūta nodibināšanu nav mantiski novērtējama, tādējādi konkrētajā gadījumā atbildētājas kopējie izdevumi advokāta palīdzības samaksai 7036,32 *euro* pārsniedz Civilprocesa likuma 44.panta pirmajā daļā noteikto maksimālās atlīdzības apmēru 2850 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta piekto daļu tiesa var noteikt mazāku apmēru atlīdzināmo izdevumu advokāta palīdzības samaksai, ievērojot taisnīguma un samērīguma principu, kā arī izvērtējot objektīvos ar lietu saistītos apstākļus, it īpaši — lietas sarežģītības un apjomīguma pakāpi, tiesas sēžu skaitu lietas izskatīšanas laikā un tiesu instanci, kurā prasība tiek izskatīta.

Ievērojot minēto, Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka atbilstoši taisnīguma un samērīguma principam, kā arī lietas sarežģītības un apjomīguma pakāpei, no prasītāja par labu atbildētājai piedzenami izdevumi advokāta palīdzības samaksai 1000 *euro* apmērā.

Tāpat Civilprocesa likuma 42.panta otrā daļa noteic, ja prasību noraida, tiesas izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš, piespriežami no prasītāja valsts ienākumos. Līdz ar to no prasītāja par labu valstij piespriežami arī iepriekš nesamaksātie tiesas izdevumi – ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, tas ir, ar tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi 1,50 *euro* (ar tiesas pavēstu, prasības pieteikuma, paskaidrojumu un nolēmumu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi pirmās instances tiesā 4,65 *euro (3 pavēstes ar nosūtīšanas izdevumiem Ls 1,09 jeb 1,55 euro par katru)* plus ar tiesas pavēstes piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi apelācijas instances tiesā 1,55 *euro*, tas ir, kopā 6,20 *euro*, no kuriem atņemti prasītāja iepriekš samaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 3,30 jeb 4,70 *euro* (*lietas pirmā sēj.9.lapa*)).

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 42.panta otro daļu, 44.panta trešo daļu, 97., 189.-193., 204.[1], 426., 430., 432., 434.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda:

/pers. B/ prasību pret SIA „RCH Management" par ceļa servitūta nodibināšanu noraidīt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu SIA „RCH Management", reģistrācijas Nr.40103664768, tiesāšanās izdevumus – ar lietas vešanu saistītos izdevumus 1000 *euro* (vienu tūkstoti *euro*).

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij tiesas izdevumus – ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 1,50 *euro* (vienu *euro* piecdesmit centus).

Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksa veicama Valsts kases kontā Nr.LV51 TREL 2190 4580 1900 0 un samaksu apliecinoši dokumenti sprieduma labprātīgai izpildei noteiktajā termiņā iesniedzami Rīgas apgabaltiesā.

Sprieduma daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu labprātīgas izpildes termiņš ir 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā un iemaksājot drošības naudu 300 *euro* apmērā.

Pilns spriedums sastādīts 2016.gada 29.decembrī.

Tiesneši G.Ungurs

L.Grauda

S.Buivide